

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการพัฒนากิจกรรมการเล่านิทานแบบปลายเปิดที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ตัวแปรที่ต้องการศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
5. การดำเนินการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 10 คน โรงเรียนบ้านโสภกาว อำเภอกุดรัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

ตัวแปรที่วิจัย

1. ตัวแปรอิสระ คือ การเล่านิทานแบบปลายเปิดที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กปฐมวัย
2. ตัวแปรตาม คือ
  - 2.1 ความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กปฐมวัย
  - 2.2 ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะการใช้ ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเล่นแบบปลายเปิด ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ละ 3 แผน รวมทั้งสิ้น 18 แผน ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 หน่วย หนูทำได้ ใช้นิทาน เรื่อง กุ้งกิ้งไปโรงเรียน

สัปดาห์ที่ 2 หน่วย ร่างกายของฉัน ใช้นิทาน เรื่อง จอมสกปรก

สัปดาห์ที่ 3 หน่วย อาหารดีมีประโยชน์ ใช้นิทาน เรื่อง ขนมหิงแสมอร่อยของ

แม่ไก่แดง

สัปดาห์ที่ 4 หน่วย วันแม่ ใช้นิทาน เรื่อง แม่ไก่ แม่เป็ด

สัปดาห์ที่ 5 หน่วย ประสาทสัมผัส ใช้นิทาน เรื่อง ภาวะหยาบกับเหยือกน้ำใสใบ

โต

สัปดาห์ที่ 6 หน่วย ข้าว ใช้นิทาน เรื่อง แม่โพสพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ มีดังนี้

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็ก

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

2.3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมที่ய่วงจรปฏิบัติ

การเรียนรู้

2.4 แบบบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2.5 แบบสัมภาษณ์เด็กเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยการเล่นแบบ

แบบปลายเปิด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

3.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กปฐมวัย

3.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเล่นแบบ

แบบปลายเปิด

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานแบบปลายเปิด ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 18 แผน มีขั้นตอนในการสร้างแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การเลือกนิทานแบบปลายเปิด

1. ศึกษานิทาน โดยมีเนื้อหาในการแก้ปัญหาทางสังคม ได้แก่ หนังสือนิทานทั่วไปที่มีตามท้องตลาด เช่น นิทานอีสป ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแก้ปัญหา จำนวน 40 เรื่อง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังต่อไปนี้

1.1 เป็นนิทานทั่วไป หรือนิทานที่ผู้วิจัยได้แต่งขึ้นที่มีเนื้อหา และการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับเด็ก

1.2 นิทานมีตัวละครไม่มากเกินไป

1.3 นิทานมีบรรยากาศที่เหมาะสมกับเด็ก

1.4 นิทานมีโครงเรื่องสั้น ๆ ง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน นิทานมีแนวคิดและสาระสำคัญของเรื่องที่เน้นการแก้ปัญหา

2. คัดกรองนิทาน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเกณฑ์การคัดเลือก จาก 40 เรื่อง คัดเลือกแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็ก จำนวน 10 เรื่อง

3. ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในด้านการจัดประสบการณ์ และแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นผู้คัดเลือกนิทาน จาก 10 เรื่อง จนเหลือนิทาน 6 เรื่อง ที่มีความเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ตามรายชื่อนิทาน ดังต่อไปนี้

3.1 เรื่อง กุ้งกิ้งไปโรงเรียน

3.2 เรื่อง จอมสกปรก

3.3 เรื่อง ขนมหึงแสนอร่อยของแม่ไก่แดง

3.4 เรื่อง แม่ไก่ แม่เป็ด

3.5 เรื่อง กากระหายกับเหยือกน้ำใสใบโต

3.6 เรื่อง แม่โพสพ

4. นำหนังสือนิทาน ที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกมาเป็นสื่อประกอบในการเล่านิทานแบบปลายเปิด ไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่ไม่ใช่

กลุ่มเป้าหมาย เพื่อผู้วิจัยศึกษาความสามารถในการเข้าใจความหมาย สนทนาเนื้อเรื่อง ได้ถูกต้อง เนื้อหาที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม

5. ศึกษารายละเอียดของเนื้อเรื่องในนิทาน เพื่อตั้งคำถามตามในเนื้อเรื่อง ของนิทานที่ได้คัดเลือกมาแล้ว

ตอนที่ 2 วิธีการหาคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ กิจกรรมเล่านิทานแบบปลายเปิด

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

2. สร้างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน แบบปลายเปิดที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม โดยนิทาน 6 เรื่อง สอน สัปดาห์ละ 3 วัน จำนวน 6 สัปดาห์ มีแผนทั้งหมด 18 แผน

3. นำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบพิจารณา เพื่อให้ข้อเสนอแนะและหาความสอดคล้องของจุดประสงค์ ชั้นนำ ชั้นสอน และ ชั้นสรุป สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

3.1 นางสาวกนกวรรณ จันสดี ครูชำนาญการพิเศษ กศ.ม. (หลักสูตร การเรียนและการสอน) โรงเรียนบ้านหนองแสง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้าน เนื้อหา ภาษาในการวิจัย

3.2 นายบุญยฤทธิ์ มิทรราชส์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) โรงเรียนบ้านโนนสะอาดเป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน สถิติการวัดและประเมินผล

3.3 นายธกร นนทะยะ โส ครูชำนาญการพิเศษ กศ.ม. (หลักสูตรการ เรียนและการสอน) โรงเรียนบ้านดงเย็นเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือการวิจัย

4. ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ ผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบตรงกันให้ตรวจสอบความถูกต้องของการ ใช้คำพูดตามเนื้อเรื่องในนิทานแต่ละเรื่อง

5. นำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น อนุบาลปีที่ 2 อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมา ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

6. แก้ไขและปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปลายเปิดเพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็ก ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ มีดังนี้

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัย เป็นแบบสังเกตแบบปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้บันทึกข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมขณะเรียนของเด็กที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา มีขั้นตอนในการสร้าง

2.1.1 กำหนดขอบข่ายประเด็นที่จะสังเกต ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมในสถานการณ์ต่าง ๆ

2.1.2 สร้างแบบสังเกตความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กตามขอบข่ายที่กำหนดไว้

2.1.3 นำแบบสังเกตความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและเสนอแนะ

2.1.4 ปรับปรุงแก้ไข ตามที่ได้รับการเสนอแนะ จัดพิมพ์เป็นต้นฉบับที่สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู เป็นแบบบันทึกการสังเกตที่มีลักษณะแบบปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้บันทึกเหตุการณ์ประจำวันหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามสภาพจริง ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันบันทึก มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.2.1 กำหนดขอบข่ายประเด็นที่จะสังเกต ได้แก่ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การสอนของครูในแต่ละชั่วโมง ทั้งการนำเข้าสู่บทเรียน, ชั้นสอน, การสรุปบทเรียน, การวัดและประเมินผล, การใช้สื่อการสอน, การปกครองชั้นเรียน และบุคลิกภาพของครู

2.2.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมครู ตามขอบข่ายที่กำหนดไว้

2.2.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมครูที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและเสนอแนะ

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไข ตามที่ได้รับการเสนอแนะ จัดพิมพ์เป็นต้นฉบับที่สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

2.3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมทำนองจริง ปฏิบัติการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม ของเด็กหลังเรียนจบเนื้อหาในแต่ละวงจร มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.3.1 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ ในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2.3.2 สร้างแบบทดสอบย่อยตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 3 ชุด (วงจรถะละ 1 ชุด) ชุดละ 5 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด จากสถานการณ์ที่กำหนด แล้วให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาตามความคิด และความสามารถของตน ซึ่งครูสามารถตรวจสอบคำตอบได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.3.3 นำแบบทดสอบย่อยที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

2.3.4 ปรับปรุง แก้ไข ตามที่ได้รับการเสนอแนะ จัดพิมพ์เป็นต้นฉบับที่สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

2.4 แบบบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ใช้บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกชั่วโมง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.4.1 กำหนดขอบข่ายที่จะบันทึก ได้แก่ ผลการสอน ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไขในแต่ละชั่วโมง

2.4.2 สร้างแบบบันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามขอบข่ายที่กำหนดไว้

2.4.3 นำแบบบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ

2.4.4 ปรับปรุง แก้ไข ตามที่ได้รับการเสนอแนะ จัดพิมพ์เป็นต้นฉบับที่สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

2.5 แบบสัมภาษณ์เด็กเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเล่นแบบปลายเปิด ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็ก เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์เด็กเกี่ยวกับความคิดเห็น และความรู้สึกของตนต่อการจัดประสบการณ์ เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์ในวงจรปฏิบัติการต่อไป มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.5.1 กำหนดขอบข่ายที่จะสัมภาษณ์ ได้แก่ ความเหมาะสมด้านเนื้อหา กิจกรรม สื่อ เวลา บรรยากาศ และครูผู้สอน

2.5.2 สร้างแบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ตามขอบข่ายที่กำหนดไว้

2.5.3 นำแบบสัมภาษณ์นักเรียนที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ

2.5.4 ปรับปรุง แก้ไข ตามที่ ได้รับการเสนอแนะ จัดพิมพ์เป็นต้นฉบับที่ สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.1.1 ศึกษาทฤษฎี และวิธีการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดคุณลักษณะที่ ต้องการ

3.1.2 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้แล้วกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการวัด

3.1.3 สร้างแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 1 ชุด มี 10 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กปฐมวัย

3.1.4 นำแบบทดสอบเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี อาจารย์ประจำวิชาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2) นางสาวกนกวรรณ จันสด ครูชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (หลักสูตรการเรียนและการสอน) โรงเรียนบ้านหนองแสง

3) นางสาวปาริมา บุญมั่ง ครูชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) โรงเรียนบ้านหนองแสง

4) นายบุญฤทธิ์ มิทรวงศ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) โรงเรียนบ้านโนนสะอาด

5) นายธกร นนทะยะโส ครูชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (หลักสูตรการเรียนและการสอน) โรงเรียนบ้านคงเย็น

ทั้งนี้ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความเที่ยงตรงด้าน โครงสร้าง และ เนื้อหา โดยพิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาของจุดประสงค์การเรียนรู้ ความสอดคล้องความ คิดเห็นกับจุดประสงค์ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาถึงความเห็นว่าข้อสอบแต่ละข้อตรงกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดหรือไม่

3.1.5 หาผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเป็นรายชื่อ โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. 2527 : 45) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	แทน ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
$\sum R$	แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด
N	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาวิชา

ค่าครรชนีความคิดเห็นกับจุดประสงค์

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องจุดประสงค์นั้น
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องจุดประสงค์นั้น
- 1 หมายถึง รู้สึกแน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่สอดคล้องจุดประสงค์นั้น

3.1.6 นำข้อสอบที่มีผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับจุดประสงค์ และมีค่า ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป มาทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย

3.1.7 นำผลการทดสอบ มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B) แล้วคัดเลือกข้อสอบเฉพาะข้อที่มีค่า P ตั้งแต่ .20 - .80 และค่า B ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป สำหรับข้อที่มีค่า P และ B ไม่ถึงเกณฑ์ ผู้วิจัยจะปรับปรุงให้ดีขึ้น

3.1.8 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้และปรับปรุงแล้ว ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย

3.1.9 นำแบบทดสอบ ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาตรวจและให้คะแนน

3.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก เกี่ยวกับการกิจกรรมการเล่นิทานแบบปลายเปิด ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็ก เป็นเครื่องมือที่แสดงถึงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดวงจรว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมเป็นอย่างไร ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์ ทฤษฎี เอกสารและวิธีสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก

3.2.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก ที่มีต่อการกิจกรรมการเล่นิทานแบบปลายเปิดที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็ก จำนวน 8 ข้อ ตามแบบของลิเคอร์ต (Likert) ซึ่งมี 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง และน้อยตามลำดับ ปรับใช้

เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 71 - 73) โดยมีรายการให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามความคิดเห็น แล้วกาเครื่องหมายในช่องที่กำหนด

3.2.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

3.2.4 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกและปรับปรุงแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มเป้าหมาย

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำหลักการ และขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ เคมมิส และแมค แทคการ์ด (Kemmis & Mc Taggart. 1998 : 66 ; อ้างอิงมาจาก ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. 2537 : 67) มาเป็นแนวทางในการ ดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนากิจกรรมการเล่านิทานแบบปลายเปิดที่ส่งเสริมความสามารถในการ แก้ปัญหาทางสังคมของเด็ก ชั้นอนุบาล 2 ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Plan)

1.1 ผู้วิจัยศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของเด็กชั้นอนุบาล ปีที่ 2 จากประสบการณ์การสอนของตนเอง การพูดคุยกับเพื่อนครูและนักเรียน รวมทั้งศึกษา เอกสารแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สื่อ เครื่องมือวัดประเมินผลที่มีอยู่เดิม

1.2 ผู้วิจัยศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถ ในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็ก ชั้นอนุบาล 2 จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมา พัฒนาการจัดกิจกรรมสำหรับการวิจัย

1.3 ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1.3.1 แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน แบบปลายเปิด ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็ก ชั้นอนุบาล 2 จำนวน 18 แผน

1.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็ก

1.3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

1.3.4 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมทำนองจริง ปฏิบัติการเรียนรู้

1.3.5 แบบบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1.3.6 แบบสัมภาษณ์เด็กเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเล่นแบบปลายเปิด
ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็ก

1.3.7 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็ก
ปฐมวัย

1.3.8 แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเล่น
แบบปลายเปิดที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็ก

1.4 ให้ความรู้แก่ผู้ช่วยวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการ และการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเล่นแบบปลายเปิดที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา
ทางสังคมของเด็ก เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำการวิจัย และทราบบทบาท
หน้าที่ของตนในการวิจัยปฏิบัติการ

2. ขั้นปฏิบัติการ (Act)

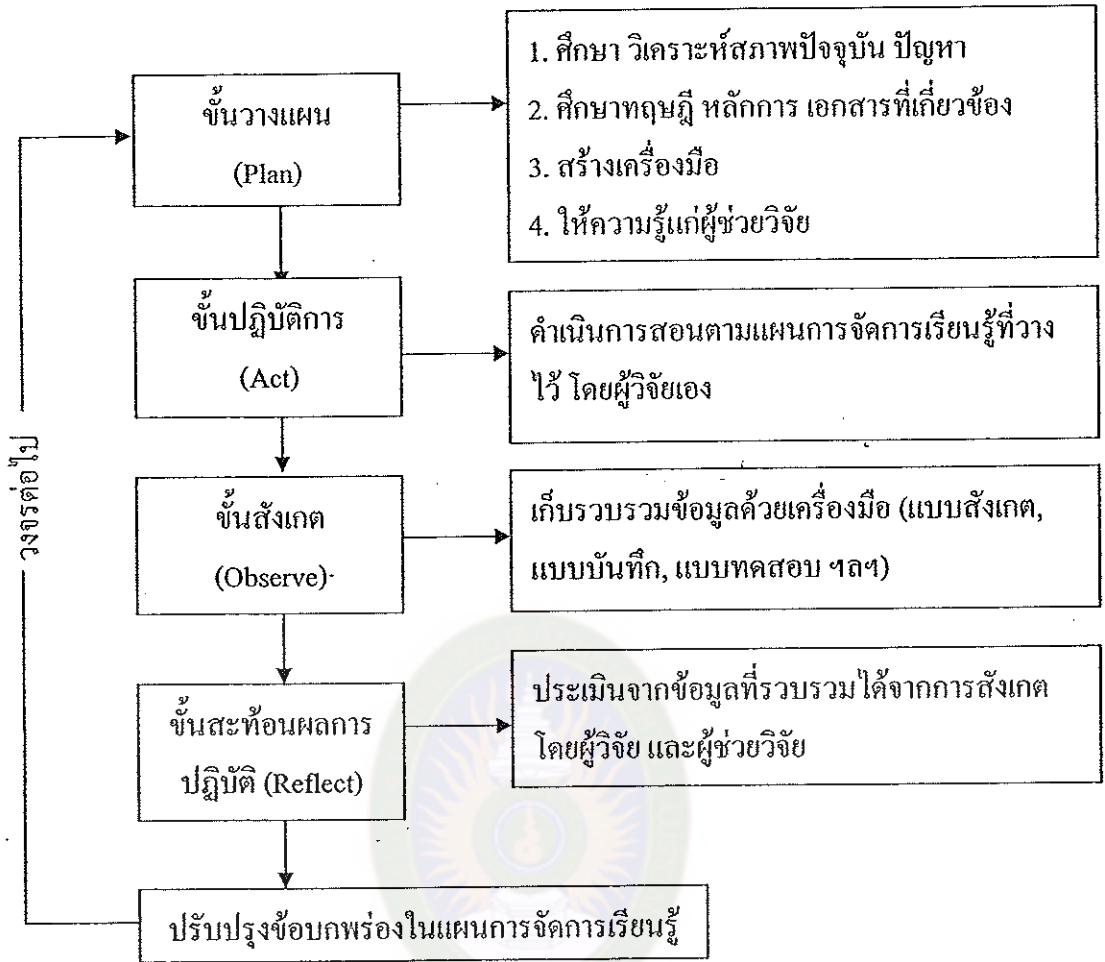
เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เตรียมไว้ในขั้นที่ 1
ไปดำเนินการสอนกับเด็ก ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

3. ขั้นสังเกต (Observe)

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลขณะปฏิบัติการสอน และสิ้นสุดการสอน
แต่ละครั้ง ด้วยการจดบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน ครู บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม
และวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กทุกคนเมื่อจบแต่ละวงจร โดยใช้
แบบทดสอบย่อย

4. ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect)

เป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์
แบบสัมภาษณ์เด็ก และแบบทดสอบย่อยทำวงจรปฏิบัติการเรียนรู้ มาวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็น
แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แล้ว
นำข้อสรุปที่ได้มาปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ใหม่ เพื่อใช้ปฏิบัติในวงจรต่อไป จนกว่า
จะได้กิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพตามที่ต้องการตามแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปลายเปิด ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองใช้ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใน วงจรปฏิบัติการด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการ ดำเนินงาน ดังนี้

1. ปฐมนิเทศนักเรียนก่อนที่จะดำเนินการสอน โดยใช้เวลา 30 นาที
2. ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัย ตามกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในช่วงเวลา 10.00 - 10.30 น. ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน รวม 18 ครั้ง

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากทุกแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้วยการสังเกต การจดบันทึก การสัมภาษณ์ การให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อใช้ในวงจรต่อไป

4. เมื่อดำเนินการทดลองแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็ก และแบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเล่านิทานแบบปลายเปิดที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็ก จากนั้นนำคะแนนมาวิเคราะห์ และสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุง และพัฒนาการจัดประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพจากการสะท้อนผลการปฏิบัติในแต่ละวงจร ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของเครื่องมือ ได้ 2 ประเภท ได้แก่

1.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลคะแนนมาเปรียบเทียบก่อน และหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานปลายเปิด ด้วยการคำนวณหาค่า t - test

1.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานปลายเปิด ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม ตามแบบของลิเคอร์ต (Likert) ซึ่งมี 3 ระดับ ปรับใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 71 - 73) โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การตรวจ ดังนี้

คำตอบ มาก มีค่าคะแนน 3

คำตอบ ปานกลาง มีค่าคะแนน 2

คำตอบ น้อย มีค่าคะแนน 1

การแปลผล ใช้เกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3 ระดับ ดังนี้

2.01 - 3.00 คะแนน หมายถึง มาก

1.01 - 2.00 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

0.01 - 1.00 คะแนน หมายถึง น้อย

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากเครื่องมือต่าง ๆ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคม ท้ายวงจรปฏิบัติการเรียนรู้ แบบบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และแบบสัมภาษณ์นักเรียน โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือดังกล่าว มาวิเคราะห์ อภิปรายผล และลงข้อสรุปเป็นความเรียง ไปสู่การปรับปรุงรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY